

PROTOKOLL NÉLKÜL... SÜTH MIKLÓS FŐÁLLATORVOSSAL

Minden idők legfiatalabb magyar főállatorvosa 1971-ben született. A beszélgetés során kiderült, hogy nem hazudtolja meg korát, energikus ember került ebbe a fontos pozícióba.

Pápán születtem, édesapám révén az élelmiszeriparhoz erős a kötődésem. 1996-ban diplomáztam az Állatorvostudományi Egyetemen. Gyakornoki időmet az Élelmiszerhigiéniai Tanszéken töltöttem le, ahol azután még hét évig dolgoztam. Nagyon élveztem az oktatást, hogy nem szakadtam ki a hallgatói körből, hogy együtt gondolkozhattam velük. Tapasztalatszerzés szempontjából igen szerencsés időben csábítottak el az FVM-be. Pont az EU-csatlakozás előtt, az Élelmiszerbiztonsági osztály munkatársaként a munkacsoportok kialakítása volt a feladatomban. Ezt olyan jó modellnek tartom, hogy ennek mintájára szeretnék jelenlegi beosztásomban is dolgozni.

Az OÉVI (Országos Élelmiszer-vizsgáló Intézet) megbízott igazgatói posztja következett, amit a pályázat megnyerése után kinevezett igazgatóként folytattam. Mondhatnám, hogy mire belelendültem volna ottani munkámba, ismét engedtem az FVM csábításának, és egyelőre tíz hónapra elvállaltam a főállatorvosi kinevezést. Az állatorvosi diploma mellé élelmiszerhigiénikus szakállatorvosi végzettségem és TQM (total quality management) szakközgazdász oklevelem van. A Kódex Bizottság élelmiszerbiztonsági csoportjának tagja, az Élelmiszerhigiénikusok Társaságának vezetőségi tagja vagyok. Szeptemberben hozzuk létre az EOQ mezőgazdasági bizottságát, mivel annak ilyen ága eddig nem létezett.

Országos főállatorvosként, megbízott főosztályvezetőként, ismerve az állatorvosi kar helyzetét, elődeid tevékenységét, mit tudsz változtatni?

A kérdés annál inkább lényeges, mert az állategészségügy igazgatási ágában számos problémát örököltél.

Az igazgatási tevékenységről határozott elképzelésem van, amit a kamarai közgyűlésen már módomban volt kifejezni. Egy állatorvos van, ő egyik pillanatban lehet hatósági, a másikban magánpraxist folytat. Nem kell tovább szítani az ellentétet.

Igen ám, de régen vagyunk a pályán, és nap mint nap találkozunk a problémával, hogy az állattartó telep csak azért alkalmaz egy állatorvost, mert fél, csak az ő személye biztosítja számára a hatósági funkciók zökkenőmentes ellátását. Csak azért alkalmaznak egy adott állatorvost, mert félek?

Alapvetően nem abban látom a hibát, hogy nincs megosztva a hatósági és a magán kör. Inkább abban, hogy közvetlen kapcsolatban kellene állnia minden esetben a hatóságnak és a hatósági jogkörrel felruházott állatorvosnak. Amire az illető felhatalmazást kapott, azt el kell látnia.

Tehát a telep tulajdonosa dönthet, kiben bízunk, melyik állatorvost alkalmazza, és...?

És a peccséttel bíró kolléga, ha nem ő a megbízott, akkor ellenőrzi a telepet ellátó állatorvost és magát a telepet, vagyis gyakorolja a hatósági jogköréből fakadó kötelességeit. Hiszek benne, hogy lehet szemléletet váltani a szakmánkban. Volt egy rendszerváltás, és lezajlott már az EU-csatlakozás, de közben az állatorvosi kar szemlélete olyan, mint 40 évvel ezelőtt volt! Az FVM-nek ebben a szemléletváltásban egységesítő szerepe lehet. Nekünk az a feladatunk, hogy ellenőrizzük, mind a hűs meggyében valóban az történjen, amit elhatároztunk. És szankcionálnunk is tudni kell, ha mégsem az történik.

Nem megbántva senkit, ehhez valóban olyan szemléletű emberek kellene, akik nagygyá, híressé tették a hazai állatorvosi kart, mint amilyen az idén száz éve született Darányi József. Az Ő idejében a hatósági jogkör kötelességtudattal, alázattal párosult. Az állatorvoslásban az emberi tényező szerepe aligha megkerülhető.

Engedd meg, hogy témát váltjunk. Sokat hangoztatjuk lemaradásainkat az EU régi tagállamaihoz képest. Miben látod a lemaradást?

Nem érzem olyan nagyok a lemaradásunkat, tekintettel arra, hogy az EU is újragondolta az állategészségügy és élelmiszerbiztonság kérdéseit. Amiért sok teendőnk van 2006. január 1-jéig, annak oka, hogy öt-hat vadonatúj rendelet van születőben, amelyeket be kell vezetnünk. Ennek az új rendelet-csomagnak fontos eleme lesz, hogy az állatorvos a higiéniai ellenőrzés során rendszer-auditot végez, a megszokott ellenőrzés helyett. 2002-től minden élelmiszer-előállítónak kötelessége az önellenőrzés rendszerének használata. A gyártó felel a termékéért. A változás, hogy 2006-tól a hatósági ellenőrzés erre az önellenőrző rendszerre épül. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy az állatorvos nem azt jegyzi fel, hogy pl. hiányos a csempeborítás függője, hogy itt-ott milyen más hiányosságokat észlelt, hanem elkéri az üzem önellenőrzése során készült dokumentációt. Ebből pedig azt kell megállapítania, hogy pl. az üzem az előírt számú vizsgálatot végeztette el, illetve tudnia kell értékelni a kapott eredményeket.

Tehát alaposan megváltozik az állatorvosok munkája ezen a területen. Régóta feszegett kérdésünket veti ez újra fel: nem kell a képzésnek is átalakulnia?

Ami az állatorvosi képzést megkülönbözteti a humán orvosi képzéstől, az szerintem előnyünkre válik. Az embergyógyásznál a specializáció az egyetem alatt már megindul, nem kapnak komplex ismereteket. Azért jobb az állatorvosi képzés, mert a mai világ pont a komplex szemléletet követeli meg. Csak egy példa: az élelmiszerhigiénikus élőállat-vizsgálat során tulajdonképpen belgyógyászati diagnosztikát végez. Jó a teljes körű alapképzés azért is, mert például a higiénikus szakállatorvos munkájához, az élelmiszerlánc vizsgálatához a takarmányozás, szaporítás, állategész-

ségügy egyformán hozzátartozik. Ezért az egyetemi alapképzésben nem látok hibát, sokkal inkább a továbbképzésben. A jelenlegi szakállatorvosi képzés valóban reformra szorul. Az Állatorvosi szak dékánjával beszélgetve már fel is merült, hogy jól szolgálná a szakmai továbbképzést, ha az ötéves képzés után lenne egy hatodik év is, ami már speciális tudást adhatna. Természetesen hozzáteszem, nem tisztem ebbe beleszólni, de ha megkérdeznék, ezt támogatom.

Az általad elmondottak valóban alapos szemléletváltást igényelnek.

Ilyen világban élünk. Adminisztrációval kell az általunk elvégzett munkát bizonyítanunk, különben hiába végezzük azt jól.

Egy tisztán szakmai kérdés. A sertésállományok Aujeszky-mentesítése szerencsére sikeresnek bizonyul, a végéhez közeledik. Az EU-csatlakozás utáni legnagyobb kérdés: mivel érvényesülhetünk ezen a kemény világpiacon? Nem titok, hogy a mi köreink az állategészségügyben, az egyes betegségek-től való mentesítésben látják az egyik kitörési pontot.

Tudni érdemes, hogy a baromfinál az EU 100%-ban finanszírozza a szalmonella-fertőzöttség felmérését, és számítani lehet rá, hogy legalább felerészben támo-

gatja majd a mentesítést is. Később sor kerül a sertéságazatra is, amelynek szülőállományait az EU akkori tagjai már a csatlakozásunk előtt felmérték. Ezért ott mi is a hízóval kezdhetjük majd a munkát, később „bepótoljuk” a tenyészállományokat.

Ha találunk egy vagy több olyan járványos betegséget, amelyektől hazánknak esélye van a mentesülésre, majd monitoring program bevezetésével annak megőrzésére, akkor azt kiemelt feladatnak kell tekintenünk. Intő példa, hogy a tuberkulózistól való mentességünket az EU nem ismeri el! Ennek egyszerű oka, hogy – habár évtizedek óta mentes az ország – senki nem foglalkozott ennek dokumentálásával. Most egy útmutatót készítünk, hogyan kell dokumentálni, és így próbáljuk igazolni majd mentességünket. Az EU-ban igaz, hogy nincsenek határok a termékek előtt, de állategészségügyi határok igenis léteznek. Ezzel élnünk kell, és nem elszerveznünk.